

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

جواهر البلاغه

ایجاز، اطناب و مساوات ۲

جلسه ۳۹

استاد رفعتی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

اقسام ایجاز

الف - ایجاز قصر (یا ایجاز بلاغت): ایجازی که بدون حذف انجام می‌شود: **ولکم فی القصاص حیاة**.

ب - ایجاز حذف: که با حذف بخشی از عبارت، بدون اخلال در فهم انجام می‌شود (زمانی که قرینه‌ای که دلالت بر محذوف کند وجود داشته باشد).

اقسام محذوف در ایجاز حذف:

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

۱- حرف: **و لم اک بغیاً**.

۲- اسم مضاف: **وجاهدوا فی الله حقّ جهاده**.

۳- اسم مضاف الیه: **وواعدنا موسی ثلاثین لیلۃ و اتمنناها بعشر**.

۴- اسم موصوف: **و من تاب و عمل صالحاً**.

۵- اسم صفت: **فزادتهم رجساً الی رجسهم**.

۶- شرط: **فاتبعونی یحببکم الله**.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

۷- جواب شرط: **ولو تری إذ وقفوا علی النار**.

۸- مسند: **ولئن سألتهم من خلق السمّوات و الأرض ليقولنّ الله**.

۹- مسند الیه: **لمن ما فی السمّوات و الأرض قل الله**.

۱۰- متعلّق: **لا یسأل عمّا یفعل وهم یسألون**.

مرکز مجربان امام صادق علیه السلام

۱۱- جمله: كان النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ.

۱۲- جمله‌ها: فأرسلون يوسف أيها الصديق.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

اطناب

اطناب یعنی، الفاظ، نسبت به معنا، زیادتر باشند (از حد متعارف)؛ به شرطی که فایده‌ای بر آن مترتب باشد:

ربّ إني وهن العظم مني واشتعل الرأس شيبا.

اگر زیادگویی، بدون فایده باشد:

الف - قسمت زیادی مشخص نباشد: «تطويل» است.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ب - قسمت زیادی مشخص نباشد: «حشو» است.

انواع اطناب:

۱- ذکر خاص بعد از عام: حافظوا على الصلوات و الصلاة الوسطى.

فائده: اشاره به خصوصیت داشتن خاص.

۲- ذکر عام بعد از خاص: ربّ اغفر لي و لوالدي و لمن دخل بيتي.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

فائده: شمول همه افراد، همراه با اهتمام بیشتر نسبت به خاص.

۳- ...